

Kerekegyháza Város Önkormányzata

Szakmai Program

2025.

Készítette: Csorbáné Takács Erika
bölcsődevezető

A bölcsőde alapadatai

<u>Intézmény neve:</u>	Kerekegyerdő Bölcsőde
<u>Rövidített neve:</u>	Bölcsőde
<u>Székhelye:</u>	Kerekegyháza, Erdő utca 31/a
<u>Telefonszám:</u>	06/76/361-067
<u>Alapításának dátuma:</u>	2011. június 21.
<u>Bölcsődevezető:</u>	Csorbáné Takács Erika
<u>Alapító határozat száma:</u>	Kerekegyháza Város Önkormányzata Képviselőtestülete 65/2011. (IV.27.) sz. határozata
<u>Alapító:</u>	Kerekegyháza Város Önkormányzat
<u>Működési területe:</u>	Kerekegyháza Város közigazgatási területe
<u>Irányító szerve:</u>	Kerekegyháza Város Önkormányzat Képviselőtestülete
<u>Fenntartó szerv megnevezése:</u>	Kerekegyháza Városi Önkormányzat Képviselőtestülete
<u>Fenntartó szerv székhelye:</u>	6041 Kerekegyháza, Fő utca 47/a
<u>Az intézmény jogállása:</u>	önálló jogi személy, gazdasági szervezettel nem rendelkező önállóan működő költségvetési szerv
<u>Intézmény nyitvatartási ideje:</u>	hétfőtől-péntekig 6.30-17.00-ig
<u>Bölcsőde férőhelye:</u>	56 fő

A Kerekegyerdő Bölcsőde Szakmai Programja az alábbi jogszabályok, dokumentumok figyelembevételével készült:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- ~~Az emberi erőforrások minisztere 6/2016.(III.24.) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet~~
- A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja
- a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29) Korm. rendelet
- a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szól 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet

Szakmai felügyeletet

A gyermekek napközbeni ellátása esetén jogszabályban meghatározott szakmai, módszertani feladatok ellátásának kijelölt szervezete a Magyar Bölcsődék Egyesülete (1119 Budapest, Tétényi út 46-48.).

Működési engedélyezés

Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály

Tartalomjegyzék

1. Helyzetelemzés	6
2. Az Intézmény személyi és tárgyi feltételei	7
2.1. Szakmai létszám, képesítés.....	7
2.2. Tárgyi feltételek.....	8
3. Hitvallás	10
4. A bölcsődei nevelés	11
4.1. A bölcsődei nevelés alapelvei.....	11
4.2. A bölcsődei nevelés feladatai.....	14
4.3. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei.....	15
5. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei	18
5.1. A bölcsődei ellátás igénybevétele.....	18
5.2. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer.....	19
5.3. Napirend kialakítása.....	19
5.4. Családok támogatásának módszerei lehetőségei.....	21
5.5. Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozásának, nevelésének feladata.....	24
5.6. Bölcsődei étkeztetés.....	24
5.7. Térítési díj.....	25
5.8. Várható eredmények a bölcsődéskor végére.....	26
6. Az intézmény sajátos feladatai	27
6.1. Gyermekvédelem, gyermekvédelmi feladatok.....	27
6.2. Nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek ellátása, nevelése.....	27
6.3. Helyi kiemelt feladatok.....	27
7. Az alapellátás mellett működő, a családi nevelést támogató szolgáltatások	28
7.1. Időszakos gyermekfelügyelet.....	28
7.2. Játzócsoporth.....	28
7.3. Baba-mama klub.....	29
7.4. Tanácsadás.....	30
8. Hagyományok, ünnepek, rendezvények a bölcsődében	31
8.1. Az intézmény megismerése.....	31
8.2. Ünnepekörökhöz kapcsolódó és egyéb rendezvényeink.....	31

9. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény kapcsolatrendszere	32
9.1. Kapcsolat a bölcsődén belül.....	32
9.2. Az óvoda és bölcsőde kapcsolata.....	32
9.3. Kapcsolattartás más bölcsődékkal.....	33
9.4. Háziorvosi, gyermekorvosi, védőnői hálózat.....	33
9.5. Kapcsolattartás a helyi család- és gyermekjóléti szolgálattal.....	33
9.6. Kapcsolattartás a családtámogató szolgálattal (család és gyermekjóléti központ).....	33
9.7. Érdekképviselői Fórum.....	34
10. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	35
10.1. Gyermeki és szülői jogok, és kötelességek.....	35
10.2. Személyes gondoskodást nyújtók jogainak védelme.....	36
11. A bölcsődei dokumentációk	37
11.1. A bölcsődevezető által vezetett dokumentáció.....	37
11.2. A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok.....	37
11.3. Élelmezésvezető által vezetett dokumentumok.....	38
12. Minőségbiztosítás az Intézményben	39
13. Záradék	40
14. Mellékletek	41

1. Helyzetelemzés

A közszolgáltatások elérhetőségét tekintve a gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó bölcsődei ellátás településünkön 2011. augusztus 26-a óta biztosítva van.

A településen, ellentétben az országos statisztikai kimutatással, nem csökken a születések száma, a bölcsődei ellátás biztosítása után egyre nagyobb igény mutatkozik.

- A DAOP-4.1.3/c-2f-2009-0021 azonosítószámú „Kerekegyerdő Bölcsőde –új bölcsőde építése a kerekegyházi Erdő utcában - című projekt keretében 217.592.693 Ft pályázati összköltségű beruházással 3 csoportszobás önálló intézményt sikerült megépíteni.
- Bölcsődei új férőhelyek kialakítása, **TOP 1.4.1-19 pályázat konstrukció, pozitív elbírálásban részesült 100% intenzitással. A vissza nem térítendő támogatás összege: 123,5 millió forint.** Így lehetőség nyílt bölcsődénket további egy csoportszobával, és hozzátartozó kiszolgálóhelyiségekkel bővíteni. A kapacitás növelés lehetővé teszi további 14 fő kisgyermek magas színvonalú ellátását.

A Kerekegyerdő Bölcsőde derűs, világos, tágas, korszerűen felszerelt épület. Olyan csendes, forgalomtól távol eső, erdő melletti területen helyezkedik el, ami a gyermekek szempontjából különösen kedvező.

Kerekegyházán létesített bölcsődei ellátás az alábbi szükségletek oldja meg:

- a három éven aluli gyermekek kikerülése az óvodai csoportokból
- preventív jellegű a szociokulturális hátrányokkal rendelkező gyermekek bölcsődei ellátása
- komplex nevelés, a képességfejlesztés optimális feltételeinek kialakítása
- szülők ismételt munkába állásának segítése

A bölcsődei intézmény az ahhoz tartozó infrastruktúra kiépítésével, illetve az intézményalapításhoz szükséges feltételek megteremtésével, a bölcsődei alapellátáson túl, a családi nevelést támogató szolgáltatásokat is biztosít, úgymint játszócsoport, tanácsadás, ismeretterjesztés és baba-mama klub, gyermekfelügyelet.

2. Az intézmény személyi és tárgyi feltételei

2.1. Szakmai létszám, képesítés

A minimum személyi feltételek a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működés feltételeiről szóló **15/1998.(IV.30.) N.M.** rendeletnek megfelelően kialakított.

- 1 fő intézményvezető
- 8 fő kisgyermeknevelő / 4 csoport
- ~~- 1 fő konyhavezető szakács~~
- 1 fő gazdasági ügyintéző és ételmezésvezető (fenntartó döntése szerint bölcsődében feladatellátása 4 óra/ nap).
- 4 fő /4 csoporthoz/ bölcsődei dajka

- Bölcsődevezető: szakvizsgázott általános szociális munkás, kisgyermekgondozó és-nevelő
- Bölcsődevezető helyettes: csoportban dolgozó kisgyermeknevelő, kisgyermekgondozó és-nevelő
- Kisgyermeknevelők: csecsemő és kisgyermekgondozó-nevelő, csecsemő és gyermeknevelő, csecsemő és kisgyermeknevelő felsőfokú BA végzettség.
- Ételmezésvezető: középfokú pénzügyi végzettség és ételmezésvezetői képzettség
- ~~• Konyhavezető: szakács~~
- Bölcsődei dajka 8 általános, (óvodai dajka) és a bölcsődei dajka képesítés miniszteri rendeletben előírt tanfolyam
- Gyermekorvos: megbízási jogviszonyban
- Védőnő: megbízási jogviszonyban

Továbbképzések:

- 2016. január 1-jétől pedagógus életpálya kiterjesztése a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet alapján kell az alkalmazottaknak pontszerzési kötelezettségüknek eleget tenni.

- Belső képzések
- Szakmai műhelyek szervezése

2.2. Tárgyi feltételek

A bölcsőde modern, korszerű, teljeskörűen akadálymentesített épület, ahol a természetes energiák közül a napenergia is hasznosításra került. A napkollektorok segítik a meleg víz előállítását, mely rásegít a fűtésre is.

a) Gyermekek által használt helyiségek

A csoport szobák tájolása D-Ny-i. irányú, világosak, tágasak, az erős napsugárzás ellen árnyékolókkal vannak ellátva. Mind a négy csoport szobához tartozik fürdőszoba, gyermekátadó helyiség. A csoportszobákból közvetlen ki lehet jutni a teraszra, illetve az udvarra.

A játszó udvaron található a homokozó, hinta és a babaházak csoportszobánként.

A játszóudvar mellett egy nagyobb elkerített területen van mesekert, és a labirintus tujafákból.

b) Egyéb helyiségek:

vezetői iroda, kisgyermeknevelői szoba, orvosi szoba, elkülönítő, játéktároló, tálaló konyha, mosoda, szárító vasaló, akadálymentes mosdó.

c) Dolgozók szociális helyiségei:

mosdó, zuhanyzó, WC, társalgó, személyzeti étkező, személyzeti öltöző.

A bölcsőde rendelkezésére álló játékkészlete

- Az alapjátékokat minden csoportban biztosítani kell: játszókendők, babák, labdák, képeskönyvek, mozgásfejlesztők
- Nagymozgást fejlesztő- és segédeszközök: bordásfal, különböző méretű-, fajtájú labdák tornaszőnyeg, folyami kövek, útvonalkövető, alagút építő, labda-medence, vizililiom egyensúlyozó, kisméretű csúszda
- Alkotó tevékenységet segítő játékok: festékek, (alapszínek: piros, sárga, kék) ceruzák, filctoll, zsírkréta, gyurma, fakockák (különböző méretűek), Montessori-torony, zsírkréta, ujjfesték, rajztábla, aszfaltréta, bábok, építő játékok
- Énekzene, énekes játékok: hallás-, ritmusfejlesztő eszközök, csörgő, csengő, cintányér,

triangulum, dob

- Különféle játékformák:

értelmi képességeket (érezkelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás)

és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök.

3. Hitvallás

A gyermek érzelmi kötődése útján ismeri meg a környező világot, éppen ezért fontosnak tartjuk az érzelmi biztonság nyújtását. Ez feltétele annak, hogy érdeklődjön az őt körülvevő világ iránt, fogékony legyen az új ismeretek bemutatására. Az ember fejlődésében meghatározóak azok a hatások, amelyek az élet korai szakaszában érik a kisgyermeket, ezért nagy a családi nevelés és az arra épülő bölcsődei nevelés felelőssége.

Azt valljuk, hogy csak nyugodt, derűs, szeretetteljes, légkörben felnövő gyermekekből válnak boldog, kiegyensúlyozott, a világra nyitott, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek. A kisgyermek ebben az életszakaszában a legsérülékenyebb testileg, lelkileg egyaránt, erősen függ a felnőttektől, ezért a kisgyermeknevelő személyisége meghatározó. Fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó környezetet, melyben a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk és vigyázzuk a ránk bízott gyermekeket.

A bölcsődei élet kiemelten fontos tevékenysége a gyermeki játéktevékenység megszervezése, mivel ez valamennyi fejlődési területre nagy hatással van. Ez a gyermek életkori sajátossága is, mindenben a játékosságot keresi, játszva tanul ismereteket gyűjt.

4. Bölcsődei nevelés

Szakmai programunk kereteit meghatározza a Bölcsődei Nevelés- Gondozás Országos Alapprogramja, melynek alapján, a helyi sajátosságok figyelembevételével készítettük el szakmai programunkat.

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek állnak, de nagyon fontos az őket körülvevő családok szerepe is. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését, hanem az egész család támogatását célozza meg.

A bölcsődei ellátás célja a napközbeni kisgyermekellátásban a meglévő értékek megőrzése, a szakmai munka továbbfejlesztése, a családok igényeinek megfelelően, lehetőségeink szerint, új módszerek és szolgáltatások bevezetése.

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek elsajátítsák azokat a készségeket, amelyek segítik őket, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben. Mindezt olyan módszerekkel, melyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

A bölcsődei nevelés további célja, hogy minden kisgyermekre és családjára kiterjedő preventív tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

4.1. A bölcsődei nevelés alapelvei:

- *A család rendszerszemléletű megközelítése*

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről, gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

- *A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása*

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas szintér a koragyermekkorai intervenció szemlélet alkalmazására. Aminek értelmében a

kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődési elmaradások felismerése jelzése.

- ***A családi nevelés elsődleges tisztelete***

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni tevékeny bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény életébe.

- ***A kisgyermeki személyiség tisztelete***

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségekre iránti tolerancia alakítására.

- ***A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe***

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért

- ***A biztonság és a stabilitás megteremtése***

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, történő beszoktatásra, adaptációs időszakokra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága „saját kisgyermeknevelő” rendszer, felmenő rendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra

épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

- ***Fokozatosság megvalósítás***

A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

- ***Egyéni bánásmód érvényesítése***

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

- ***Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége***

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit.

A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

- ***A gyermeki kompetenciakészítés támogatás***

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének, felfedezésének vágya.

4.2. Bölcsődei nevelés feladatai

- ***Családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése***

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermekek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

- ***Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása***

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja a életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakítására.

- ***Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése***

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja, a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

- ***A megismerési folyamatok fejlődésének segítése***

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

4.3. Bölcsődei nevelés főbb helyzetei

- ***Tanulás***

A teljesítményelváráshoz kötött erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben nincs helye. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás szinterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív

képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük. A kommunikáció különböző formáinak alakításával, helyes mintaadással az egész nap folyamán fejleszthető a gyermek beszédképessége, amely az anyanyelvi nevelést segíti.

- ***Gondozás***

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. Lényeges, hogy kellő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel.

- ***Játék***

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti.

- ***Mozgás***

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének az időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat. Biztosítani kell a környezet balesetmentességét, veszélyforrások kiküszöbölését.

- ***Mondóka, ének***

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget. A környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai

érzékenységét, zenei ízlését segítik a hagyományok megismerését és tovább élését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömmélményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek.

- ***Vers, mese***

A vers, a mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának.

- ***Alkotó tevékenységek***

Az öröm forrása maga a tevékenység. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása. A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés.

5. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

5.1. A bölcsődei ellátás igénybevétele

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátását, szakszerű nevelést, gondozást végzi. Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától vehető fel

- a) harmadik életévének, betöltéséig, vagy
- b) annak az évnek az augusztus 31-éig, amelyben a harmadik életévét betölti, vagy
- c) annak az évnek a december 31-éig, amelyben a gyermek szeptember 1-je és december 31-e között tölti be a harmadik életévét, ha a szülő, törvényes képviselő vállalja, hogy a gyermek ellátását a nevelési év végéig a bölcsőde biztosítja.

A szülők kérésére és a szakemberek (orvos, szaktanácsadó, bölcsődevezető, gyógypedagógus) javaslata alapján, a gyermekek 4.-ik életévük betöltését követő év augusztus 31.-ig gondozhatók a bölcsődében.

A bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akiknek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását, a felvételi szabályzatban meghatározottak szerint.

A kereső tevékenységet folytató vagy folytatni kívánó szülő legkésőbb a gyermek bölcsődei ellátásának megkezdését megelőző két héttel a bölcsődei ellátást nyújtó intézménynek munkáltatói igazolást nyújt be, vagy bemutatja a leendő munkáltatójának igazolását arról, hogy a szülő nála alkalmazásban fog állni, megjelölve annak kezdő időpontját is.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. kiemeli olyan kisgyermek - szociális vagy egyéb ok miatt - felvételi lehetőségét, akinek egészséges fejlődése érdekében, szükséges a bölcsődei ellátás.

További feladatunk, a gyermekek harmonikus testi- szellemi fejlődésének segítése, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. A gyermekek bölcsődében történő elhelyezését a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti a védőnő, a házi- és gyermekorvos, a család- és gyermekjóléti szolgálat, családgondozó és a gyámhatóság is.

Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány

garantálja. A bölcsődénkben négy csoport működik 14 fővel azzal, ha két éven aluli kisgyermek is van a csoportban, nem lehetnek többen mint 12 fő. Ha mindenki betölti a 2. életévet akkor nevelhető és gondozható 14 fő gyermek.

Egy bölcsődei csoportban egy sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb 11 gyermek gondozható, ha kettő sajátos nevelési igényű gyermeket látnak a gondozható létszám 10 fő lehet.

5.2. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltétele a „saját kisgyermeknevelő” rendszer. A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket bölcsődébe. A bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő lesz a kisgyermeknevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért. A „saját kisgyermeknevelő” rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait.

5.3. A napirend kialakítása

A napirend az aktuálisan egy csoportba tartozó gyerekek szükségleteinek kielégítésére irányuló életszervezési feladat. A gyerekek egyéni szükségleteinek figyelembevételével kell kialakítani a napirendet. Úgy kell tervezni az egyes tevékenységeket, hogy elegendő idő jusson az étkezésre, a játékra, pihenésre és közben a gondozás - nevelés feladatai is megoldottak legyenek.

A napirend szolgál alapul a gyermek számára biztonságérzettel, megfelelő tájékozottsággal. A gyermek egyéni igényein túl, meghatározza a napirendet a gyermekek egyéni fejlettsége, a létszám, az évszak, az időjárás, valamint a gyermek már kialakult szokása is. A kisgyermeknevelők munkarendje a gyermekek napirendjéhez kell, hogy igazodjon. A

kisgyermeknevelők a csoport kialakítása után, egymással egyeztetett állandó napirendet és munkarendet dolgoznak ki. Ezen változtatni, csak közös megfontolás után, a bölcsődevezetővel egyeztetve lehet.

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani. Ezzel teremtve meg a gyermek számára feltétlenül szükséges biztonságérzetet, kiszámíthatóságot, a tevékenység és az önállósodás lehetőségét.

A napirenden belül, az egyes gyermekek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető legyen a rendszer. A gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, felesleges várakozási idő nélkül. Ez biztosítja valójában a csoport belső nyugalma is.

A folyamatos gondozáson belül, az egymást követő események (tisztálkodás, étkeztetés, alvás, pihenés) kiszámíthatóságot, jó közérzetet alakítanak ki a gyermekben. A napirend kialakításának további feltételei, a személyi állandóság, a megfelelő tárgyi feltételek és eszköz-ellátottság, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával összehangolt munka.

Kisgyermek tavaszi-nyári napirendje

6:30-8:00	Érkezés a bölcsődébe. Kézmosás, szabad játéktevékenység a szobában.
8:00-9:00	Reggelizés a szobában vagy az udvaron. Szabad játéktevékenység a szobában, jó idő esetén, az udvaron.
9:00-9:45	Fürdőszoba-használat szájápolással gondozási sorrendben. Játék a szobában, jó idő esetén, az udvaron.
9:45-10:00	Tízórai.
10:00-11:15	Felajánlott foglalkozás, az udvaron vagy a szobában.
11:15-11:45	Bejövetel az udvarról, fürdőszoba használat.
11:45_12:30	Ebédelés
12:30-14:30	Alvás, pihenés.
14:30-15:00	Ébredési sorrendben fürdőszoba használat. Csendes játék.
15:00-15:30	Uzsonna.
15:30-17:00	Játék a szobában, jó idő esetén az udvaron, hazamenetel.

Kisgyermek őszi-téli napirendje

6:30-8:00	Érkezés a bölcsődébe. Kézmosás, szabad játéktevékenység a szobában
8:00-9:00	Reggelizés a szobában. Szabad játéktevékenység a szobában.
9:00-9:45	Fürdőszoba-használat szájapolással gondozási sorrendben. Játék a szobában.
9:45-10:00	Tízórai.
10:00-11:15	Öltözködés. Udvari játék - időjárástól függően -. Rossz idő esetén felajánlott foglalkozás, szabad játéktevékenység a szobában, tornaszobában
11:15-11:45	Bejövetel az udvarról, fürdőszoba-használat.
11:45_12:30	Ebédelés
12:30-14:30	Alvás, pihenés.
14:30-15:00	Ébredési sorrendben fürdőszoba-használat. Csendes játék.
15:00-15:30	Uzsonna.

5.4. Családok támogatásának módszerei, lehetőségei

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására, és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelése elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi életre való épülését. A szülővel való kapcsolattartásnak több fajtája van. Célszerű mindezeket párhuzamosan használni.

Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermek otthoni környezetben történő megismerése, a gondozási - nevelési szokások felőli tájékozódás. Az első családlátogatásra még a beszoktatás megkezdése előtt kerül sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon, a bölcsődei életéről jobban megismerje

a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a későbbi jó együttműködés megalapozásának.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. A szülő jelenléte biztonságot ad és segíti a kisgyermeknevelő és gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, beilleszkedését. Ennek a későbbiekben, a gyermek egyéni fejlődésében kiemelt jelentősége van.

Az együttműködés e korai szakaszban azért fontos, mert kisgyermeknevelő és a család közötti harmonikus kapcsolat mindkét fél számára megkönnyíti a munkát.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás menete

- a szülő részéről a bölcsőde - nevelési módszereinek, megismerése, elfogadása és bölcsődei élettel együttműködő részvétel
- a beszoktatás időtartama a gyermek mielőbbi beilleszkedése érdekében, legalább 2 hétig tart, illetve a gyermek szükségleteihez igazítjuk
- a beszoktatás első hetében az anyával /apával/ együtt, a második héten már az anya /apa/ állandó jelenléte nélkül, de rövidebb és fokozatosan emelt idővel történik
- a beszoktatás első hetében úgy kell a beszoktatási időt alakítani, hogy az anya, a gyermekével valamennyi gondozási műveletet elvégezhesse és a kisgyermeknevelő ezeket megfigyelhesse
- A gyermek együttműködésétől függően a kisgyermeknevelő próbálkozhat egy - egy gondozási művelet elvégzésével az anya jelenlétében
- a harmadik - negyedik naptól a kisgyermeknevelő fokozatosan veszi át az anyától a gondozási műveleteket, a gyermek ébrenléti ideje alatt az anya rövidebb - hosszabb ideig elmehet a csoportból
- az alvás jelenti a beszoktatás alatt a legnagyobb nehézséget, ezért az anya, még a második hét végéig a bölcsődében kell, hogy tartózkodjon az altatás, ill. ébredés időpontjában
- a kisgyermeknevelők beszoktatási tervet készítenek, hogy a csoportban dolgozók összehangolhassák a beszoktatás sorrendjét és a gyermekek által ott töltött időt
- egy kisgyermeknevelőhöz egy időben csak egy gyermek kerül beszoktatásra azért, hogy csak az adott gyermekkel tudjon foglalkozni
- gyermek bölcsődei életének kialakításánál a szakmai elvek betartása mellett figyelembe kell venni az otthoni szokásokat

- beszoktatás során a kisgyermeknevelőnek az egész családot és nem csak a gyereket kell segítenie.

Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálódás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalomkor kerül sor. Az információ átadást pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermekfejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylőkérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető.

Szülő csoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére.

Szülői értekezlet

Bölcsődénkben összevont szülői értekezletet nevelési év elején tartunk. A szülőket tájékoztatjuk a bölcsődei életről, gyermek csoportokról, valamint a gyermekeket érintő legfontosabb tudnivalókról. A bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet tarthatunk.

Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az információk átadására.

5.5. Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozásának, nevelésének feladatai

Ezt a feladatot integrált formában, az egészséges és sérült gyerekek együttélési előnyeire kell építeni. Egy gyermekcsoportban legfeljebb két sajátos nevelési igényű gyermek nevelkedhet. Óvakodni kell a csoport és a kisgyermeknevelő túlterhelésétől, ebben az alacsony életkorban erre különös hangsúlyt kell fektetni.

Ha a bölcsődei nevelési év közben állapítják meg a gyermek sajátos nevelési igényét a vonatkozó jogszabályban meghatározott csoport létszám legfeljebb a nevelési év végéig túlléphető.

Az integrált csoportban a kisgyermeknevelő munkájához folyamatos segítséget kell nyújtani a megfelelő szakmai háttér biztosításával.

A szakember ellátottság érdekében a Kerekegyerdő Bölcsőde megbízási szerződés keretében foglalkoztat: gyógytornászt, gyógypedagógust, logopédust a bölcsődébe járó gyermekeknél jelentkező igény alapján.

5.6. Bölcsődei étkeztetés

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe az étkezés. Az utóbbi évtized tapasztalatai egyértelművé tették, hogy a táplálkozás és az egészség összefügg egymással. Tudományosan bizonyított, hogy a táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, és az egész életre kiható ízlésformáló szerepük van.

Ezért az egészséges életmódra nevelésnek már a bölcsődében el kell kezdődnie. Ennek egyik fontos része az, hogy az étkeztetésben az egészséges táplálkozás irányelvei érvényesüljenek, annak érdekében, hogy összetételében kielégítse a gyermekek energia- és tápanyagigényét, illetve a felkínált, étrendet alkotó enni-innivalókon keresztül a gyermekek megismerhessék a korszerű táplálkozás alkotóelemeit.

A bölcsődei élelmezés során a mai csecsemő- és kisgyermek-táplálási elveket kell figyelembe venni, úgy, hogy a táplálék

- mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
- biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

Ezen felül az étlaptervezés során figyelembe kell venni a változatosságot, az idényszerűséget.

Az étlapot élelmezésvezető a bölcsődevezetőjével és a bölcsőde orvosával közösen állítja össze a vonatkozó jogszabály (37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete) alapján.

A bölcsődében a gyermekeknek napi négyszeri étkezést biztosítunk. Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai (gyümölcs vagy zöldség és folyadékpótlásra víz), az ebéd (egy héten háromszor szerepel főzelék, egyszer egytálétel, és egyszer leves, túrós vagy gyümölcsös süteménnyel), valamint az uzsonna.

A bölcsődés gyermekek étkeztetésében makrobiotikus (glutén-, tej-tejtermék, cukor-, és tojásmentes) illetve tisztán Vegán étrendek nem szerepelhetnek.

Speciális étkezést (liszt érzékeny, tej érzékeny stb.) az intézmény külső szolgáltató (Hungast Kft.) által oldja meg.

5.7. Térítési díj

Az 1997. évi XXXI. tv. 148.§ (1)-(3), valamint (5) bekezdése alapján az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni.

A bölcsődében a fenntartó mind étkezésre, mind gondozásra kiszámítja a (számított) térítési díjat a vonatkozó jogszabályi előírások szerint. Az intézményvezető pedig a fizetendő személyi térítési díjat konkrét összegben állapítja meg, figyelembe véve a hatályban levő kedvezményekre való jogosultságot.

- A térítési díj megfizetésére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő, vagy más törvényes képviselő köteles előre, egy összegben minden hónapban a megjelölt időpontig a bölcsődében befizetni.
- A bölcsőde az igénybe nem vett étkezésre befizetett térítési díjat, túlfizetésként a következő hónapra elszámolja, vagy az ellátás megszűnésekor visszafizeti.
- Ha a szülő a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, akkor Kerekegyházi Közös Önkormányzati Hivatalához fordulhat, és a (6041 Kerekegyháza, Fő u. 47/a) megküldött levélben kérheti a felülvizsgálatot.

5.8. Várható eredmények a bölcsődés kor végén

Szociális érettség

- Felnőtteket és játszótársait utánozza
- Spontán érdeklődést mutat játszótársai iránt
- Játékokban képes kivárni, amíg rákerül a sor
- Megérti az "enyém", "övé" koncepcióját
- Nyíltan kifejezi ragaszkodását
- Érzelmek széles skáláját képes kifejezni
- 3 éves korára könnyen elválik szüleitől

Kognitív fejlődés

- Mechanikus játékokat működésbe hoz
- A kezében vagy szobában lévő tárgyat képes azonosítani egy könyvbéli képpel
- Szerepjátékokat játszik babákkal, állatokkal, emberekkel
- Tárgyakat forma és szín szerint szortíroz
- 3-4 darabos puzzle-t kirak
- Megérti a "kettő" koncepcióját

Hallás- és beszédfejlődés

- Képes két-három részből álló utasítást követni
- Majdnem minden hétköznapi tárgyat és képet felismer
- Érti a térre utaló kifejezéseket (rajta, benne, alatta)
- 4-5 szavas mondatokat használ
- Tudja mondani nevét, korát, nemét
- Használ személyes névmásokat (én, te, engem, mi)

Mozgás

- Jól tud mászni
- Váltott lábbal lépcsőzik fel-le
- Labdába rúg
- Könnyedén fut
- Könnyen hajol, elesés nélkül
- Függőleges és vízszintes, és körkörös vonalakat rajzol ceruzával, zsírkrétával
- Képes oldalanként lapozni egy könyvet
- Ceruzát képes rajzoló pozícióban fogni

6. Az intézmény sajátos feladatai

6.1. Gyermekvédelem, gyermekvédelmi feladatok

A gyermekvédelemhez kapcsolódó feladatokat a bölcsődében a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza. A bölcsőde vállalja a hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátását.

Ha a bölcsődei nevelési év közben a gyermek felvételére veszélyeztetettsége miatt kerül sor a csoportlétszám legfeljebb a nevelési év végéig 1 fővel túlléphető.

A bölcsődében a gyermekvédelmi feladatokat ellátó munkatárs együttműködik a család –és gyermekjóléti szolgálat munkatársával, vagy védelembe vétel esetén a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserével a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében.

- Részt vesz a család-és gyermekjóléti szolgálat által működtetett szakmaközi megbeszéléseken,
- Folyamatosan kapcsolatot tart védőnővel, gyermekorvossal, nevelési tanácsadóval, családtámogató szolgálattal, egyéb szakemberekkel /gyógypedagógus.
- Veszélyeztettség észlelése, okok feltárása, dokumentálása.
- Segítségnyújtás felkínálása.
- Családlátogatáson részvétel.

6.2. Nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek ellátása, nevelése

Feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, viselkedési minták nyújtásával elő kell segíteni a harmonikus fejlődést. A hátrányos helyzetű családok gyermekei esetében a hátrányok és a következményei enyhítésére, az esélyegyenlőség biztosítására kell törekedni.

6.3. Helyi kiemelt feladatok

Bölcsődénkben minden évben, veteményeskertet, virágos kertet, hozunk létre, az erre a célra kialakított területen. A konyhakert gondozása során, a gyermekek megfigyelhetik, a

vetemények érési folyamatait. A kiskertben gyűjtött tapasztalatokkal gazdagíthatjuk tudásukat a természetről, az egészséges táplálkozásról.

7. Az alapellátás mellett működő, a családi nevelést támogató szolgáltatások

Ha a bölcsőde alapfeladatát nem veszélyezteti, a bölcsőde térítési díj ellenében külön szolgáltatásként biztosíthatja az alábbi feladatokat.

7.1. Időszakos gyermekfelügyelet

A szülő elfoglaltsága idejére néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét. Az időszakosan gondozott kisgyermek normál bölcsődei csoport üres férőhelyeire vehető fel. Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása.

A bölcsődevezető, illetve a kisgyermeknevelő a gyermek személyi adatain kívül rögzíti a szolgáltatás igénybevételének a napját, időtartamát és azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben. Az igénybe vett étkezések díját és az önköltség számítási szabályok alapján meghatározott szolgáltatás költségeit, a helyi pénzügyi szabályok szerint számolják el.

Az időszakos gyermekfelügyeletet a szülő által kért napokon biztosítjuk.

Két féle formáját vehetik igénybe a szülők: félnapos, illetve egész napos ellátás.

Félnapos ellátás keretében háromszori étkezést biztosítunk, egész napos ellátás keretében négyeszeri étkeztetést.

7.2. Játszóház/játszócsoport

A csoporton belül, vagy külön játszócsoport kialakításával a gyermekeket az édesanyákkal együtt is fogadhatják a nap egy bizonyos szakaszában a bölcsődék abból a célból, hogy a szülők együtt játszanak gyermekeikkel az intézmény által megteremtett kedvező körülmények között,

kihasználva a bölcsődében található speciális eszközöket. A játszócsoport keretében nyújtott szolgáltatások a következők:

- **Gyurmamóka:** kreativitást fejlesztő foglalkozások 18 hónapos kortól, melyek keretében a gyerekek közkedvelt mesékkal, versekkel ismerkednek, majd egyszerű technikával készítik el a témához kapcsolódó figurát gyurmából.
- **Kreatív kézműves foglalkozás:** A foglalkozásokon a gyermekek különböző anyagokkal (gyurma, papír, tempera, üveg, só gyurma, kerámia, rongy, száraz levél, egyéb természetes anyagok) és különböző technikákkal (gyurmázás, festés, papírmozaik, levélmozaik stb.) ismerkedhetnek meg. Kicsiknek kifejlesztett változatában a gyermekek ujjal, szivaccsal festhetnek, szabadon gyurmázhatnak, tépkedhetik a papírt, majd ragaszthatják azt.
- **Zenebölcsi:** zenebölcsődénkbe várjuk mindazokat a csecsemőket, babákat, kisgyerekeket és szüleiket, akik szeretnek énekelni, mondókákat tanulni, azokat mozgással követni, ritmushangszerekkel játszani.
- **Körjátékok:** erre a foglalkozásra azokat a gyermekeket várjuk, akik szeretik a zenét, éneket, táncot, játékot. Mindezt egyszerre élvezhetik a gyermekek kisgyermeknevelők vezetésével, aki nemcsak az ismert körjátékokat eleveníti fel, hanem új játékokra is megtanítja a gyermekeket.

7.3. Baba-mama klub

A baba-mama klub egy olyan helyet nyújt, ahol mind a kisgyermek, mind az édesanyák kellemes, otthonos környezetben, hasznosan tölthetik el idejüket.

A klub működése hozzájárul egy olyan, biztos hely megteremtéséhez, ahová a szülők mindig bizalommal fordulhatnak, és szakmai segítséget kaphatnak, valamint olyan elfoglaltságot nyújt a gyermekek számára, amely egyéni képességeiket figyelembe véve biztosítja a differenciált fejlődést kisgyermeknevelők segítségével.

Foglalkozásaink célja, hogy a gyermekek játszva, a játékon keresztül észrevétlenül tanulják meg elsajátítani a világról szerzett tapasztalataikat, alakuljanak ki társas kapcsolataik, elősegítve ezzel a szocializációs folyamatot.

7.4. Tanácsadás

A kisgyermekgondozással kapcsolatos ismeretek segítése érdekében kívánjuk működtetni a tanácsadó szolgáltatást, védőnő, gyermekorvos és kisgyermeknevelők bevonásával. Emellett egyéni problémák megoldásában is közreműködünk, szükség esetén szakemberek (pszichológus, családgondozó) bevonását is vállaljuk. A családok életét segítve együttműködünk a család-és gyermekjóléti szolgálattal és támogató szolgáltatással is.

8. Hagyományok, ünnepek, rendezvények a bölcsődében

8.1. Az intézmény megismerése

Beiratkozás előtt bölcsődénkben nyílt napokat tartunk. Ilyenkor az érdeklődő családok eljöhetnek gyermekükkel, hogy megnézzék, megismerhessék a bölcsődei életet. A bölcsődei élet alapvető fontosságú tevékenységeit, a gondozás - nevelést módjukban áll majd közvetlenül is megismerni. Így lesz fogalmuk a későbbiekben az intézményről az ott folyó munka egy részéről, ha gyermeküket szeretnék bölcsődébe íratni.

Rövid írásos ismertetőt is adunk a szülőknek, érdeklődőknek, a bölcsődei felvétellel és a szolgáltatásainkkal kapcsolatban. Ezeket otthonukban többször is elolvashatják, összevethetik a látottakkal.

A nyílt nap alkalmával a kisgyermeknevelők bemutatják a szülőknek, érdeklődőknek a csoportokat, az egyéb helyiségeket, a játékeszközöket. Elmondják a bölcsődei szokásokat, röviden ismertetik a napirendet, közös játszásra hívják a vállalkozó gyerekeket és szüleiket. Akinek kedve van, hallgathat mesét is, mert a nyílt nap programjában többféle tevékenység is szerepel, szabadon lehet választani közülük.

8.2. Ünnepkörökhöz kapcsolódó és egyéb rendezvényeink

- Farsang (február)
- Húsvét (március/április)
- Nyílt nap (április)
- Anyák napja (május)
- Évzáró – gyermeknap - (június)
- Mikulás (december)
- Karácsony (december)
- Bölcsődék Napja (április 21.)

9. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény kapcsolatrendszer

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, egymás közötti szoros együttműködése.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat alakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges.

9.1. Kapcsolat a bölcsődén belül

A bölcsődevezető 2 hetente szakmai konzultációt tart az intézmény dolgozói részére, a szakmai feladatellátás, az intézményen belüli kapcsolatrendszer kialakítása és optimális működés érdekében.

9.2. Az óvoda és bölcsőde kapcsolata

- Az óvodába készülő kisgyermek ellátogatnak az óvodában, az óvodával egyeztetett időpontban.
- Az óvodai beiratkozás előtti tartott szülői értekezletre egyeztetés szerint, meghívjuk a vezető óvónőt vagy a leendő csoportvezető óvónőt.
- Az óvodai leendő kiscsoportos óvónők fogadása, ismerkedés céljából a gyermekcsoportban.
- Az óvodavezetőt, illetve az óvónőket tájékoztatjuk a veszélyeztetett, illetve lassabban fejlődő kisgyermekokről.
- A kisgyermeknevelők látogatása az óvodában. A volt bölcsődések óvodai beilleszkedésének megfigyelése.

9.3. Kapcsolattartás más bölcsődéssel

- A kisgyermeknevelők tapasztalatcseréjére irányuló látogatás szervezése a bölcsődékben.
- Egymás közötti segítség kérés és segítségnyújtás gyermek elhelyezése érdekében.
- A helyben történő megfigyelés lehetőségének biztosítása.
- Továbbképzések szervezése a kisgyermeknevelők számára, az új módszerek alkalmazásának bemutatási lehetőségével.
- A Kecskeméti Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatóságával mentorálási megállapodása van a fenntartónak, a feladatellátó a Mátis Kálmán utcai bölcsődével.

9.4. Háziorvosi, gyermekorvosi, védőnői hálózat

- Javaslat bölcsődei felvételre;
- Családlátogatás előtti, illetve, családlátogatáshoz kért információ;
- Évközben felmerült probléma esetén;
- A gyermekorvossal, védőnőkkel tapasztalatcsere, kölcsönös tájékoztatás;
- A gyermekorvos és a védőnők bejárása az intézménybe egészségügyi vizsgálat és állapotfelmérés céljából.

9.5. Kapcsolattartás a helyi család-és gyermekjóléti szolgálattal

- Folyamatos a kapcsolattartás család-és gyermekjóléti szolgálat munkatársaival

9.6. Kapcsolattartás a családtámogató szolgálattal (család és gyermekjóléti központ)

- 2016. januártól a védelembe vett gyermekek ellátása átkerült a család-és gyermekjóléti központ feladatkörébe. A védelembe vett gyermekek ellátást estmenedzserek végzik.

9.7. Érdekképviselési Fórum

A bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmére Érdekképviselési Fórumot kell létrehozni.

A fórum tagjai

Az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy más törvényes képviselő közül: 3 fő

Az intézmény dolgozói közül: 2 fő

Fenntartó képviselésében: 1 fő

10. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat

Az ellátást igénybevevő családokat megilleti a személyes adataik védelme, valamint a magánéletükkel kapcsolatos titokvédelem. Különösen a kisgyermeket, akik életkoruknál fogva kiszolgáltatottak. Az igénylő családok számára a csoportszobák hirdetőtábláin elérhető a gyermekvédelmi felelős neve, elérhetősége, valamint az Érdekképviselői Fórum tagjainak elérhetősége is.

10.1. A gyermeki és szülői jogok és kötelességek

A gyermeknek joga van, ahhoz, hogy:

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön.

A szülő kötelessége, hogy:

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön
- a fizetendő személyi térítési díjat időben rendezze
- az intézmény házirendjét betartsa

A szülő joga, hogy:

- megismerhesse a gyermekcsoportok életét
- megismerje a nevelési, gondozási elveket

- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke nevelőjétől
- véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban
- megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat
- bölcsőde által működtetett érdekképviseleti fórumon való részvétel

10.2. Személyes gondoskodást nyújtók jogainak védelme

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják
- megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra a munkáltató
- dolgozók magánéletének védelme, a személyiség jogainak védelme
- az intézmény dolgozóit, és vezetőjét panasztétel esetén - a kivizsgálási időszak végéig - megilleti munkáltatójuk, és fenntartójuk védelme
- a család, és a házasság intézményének védelme az alkalmazotti közösség munkaszervezése során figyelembe veendő tényező
- különös védelem illeti meg a várandós anyát, a kisgyermeket nevelő anyát a munkahelyen

A dolgozók érdekeinek figyelembevétele azonban nem befolyásolhatja hátrányosan a bölcsődei ellátásban részesülő kisgyermekek érdekeit.

11. A BÖLCSŐDEI DOKUMENTÁCIÓK

11.1. A bölcsődevezető által vezetett dokumentáció

- Felvételi könyv (a felvételek függvényében folyamatosan);
- Statisztika - havi statisztika, éves statisztika, kedvezményezett gyermekek nyilvántartása;
- A gyermekek alapnyilvántartása, a térítési díjjal kapcsolatban (Gyermekvédelmi tv. szerint);
- Heti étrend tervezet az élelmezésvezetővel;
- Jelenléti kimutatás, távolmaradás, egyéb hiányzások, helyettesítések intézése; szabadság
- Elektronikus taj alapú nyilvántartás vezetése a KENYSZI (Központi Elektronikus Nyilvántartás) rendszerben.
- A dolgozók munkaköri meghatározása, alkalmassági vizsgálatok elrendelése, ellenőrzése (mikor kell ismét elrendelni);
- Továbbképzési kötelezettség nyilvántartás
- Munkaköri leírások készítése, frissítése;
- Létszám és bérgazdálkodással kapcsolatos feladatok;
- Szakmai képzések, továbbképzések nyilvántartása;
- Költségvetéssel kapcsolatos nyilvántartások vezetése;
- Tárgyi eszközök leltárba vétele, selejtezés, éves leltárkészítés;
- Szakmai ellenőrzések dokumentálása
- Belső szabályzatok készítése, felülvizsgálata
- Intézményi dokumentumok éves felülvizsgálata, jogszabály módosításoknak megfelelő aktualizálása (szakmai program, SZMSZ)
- Egyéb: évnnyitó szülői értekezlet dokumentálása (jegyzőkönyv)

11.2. A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

- bölcsődei törzslap (gyermek fejlődési dokumentációja).
- A "fejlődési napló" tartalmazza a családlátogatást, a beszoktatás menetét, a gyermek fejlődését 1 év alatt havonta, 1 - 3éves korig negyedévente vezetve;

- Üzenő füzet
- Fejlődési táblázat
- Csoportnapló vezetése napi rendszerességgel;
- Napi jelenléti kimutatás vezetése a gyermekekről;
- Magasság - súlymérés táblázattal történő vezetése;
- Kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb szakvizsgálatokhoz;
- Az óvodába menő gyermekek "jelentőlapja".
- Egyéb: szülőcsoportos beszélgetések dokumentálása (jegyzőkönyv)

11.3. Élelmezésvezető által vezetett dokumentumok

- Heti étrend, étlaptervezés (gyermekorvossal, bölcsődevezetővel egyeztetve);
- Nyersanyag felhasználás, árubeszerzési bizonylatok, számlák;
- Adagolási útmutató;
- HACCP-el kapcsolatos dokumentumok;
- Étkezési kedvezmény jogosultságait igazoló dokumentumok
- Térítési díjak nyilvántartása, beszédése

12. Minőségbiztosítás az Intézményben

A bölcsődei nevelésben – gondozásban minőségnek nevezzük az ott folyó munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek biztosítják az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot, a gyermekközpontúságot, jól felszerelt intézményben.

- A bölcsődék működését szabályzó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (az intézmény Szakmai Programja, SZMSZ, belső szabályzatok, a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja).
- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja.
- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, együttműködési formák keresése, szülői értekezlet, szülőcsoportos megbeszélés.
- Közös ünnepek bevezetése: karácsony, anyák napja, gyermeknap.
- A dolgozók érdekelté tétele a minőségi munkavégzésben. Értékelési, jutalmazási rendszer.

13. Záradék

Jelen szakmai program 2025. szeptember 1-től hatályos.

A szakmai program a fenntartó honlapján (web3.kerekegyhaza.hu) és az intézményben bárki számára hozzáférhető.

A program évente a vonatkozó jogszabályok előírásai, illetve intézményi működési változások esetén felülvizsgálandó.

Az intézmény dolgozói a program mellékletét képező megismerési záradék aláírásával igazolják a szakmai program ismeretét.

Kerekegyháza, 2025. augusztus 25.

.....
Csorbáné Takács Erika
bölcsődevezető

Kerekegyháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Kerekegyerdő Bölcsőde Szakmai Programját ...../2025. (VIII.27.) Kth. számú NORMATÍV határozatával módosította és egységes szerkezetben elfogadta.

.....
Dr. Kelemen Márk
polgármester

14. Mellékletek

- Megállapodás tervezete
- Alapító Okirat
- Szervezeti felépítés, intézményi struktúra
- Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja
- Megismerési záradék